

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ, БЕОГРАД
по ревизији сврсисходности пословања
„Информациони системи у правосуђу“**

Број: 400-1033/2022-03/15
Београд, 14. јун 2023. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	4
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	5
2.1. Није обезбеђено стабилно финансирање информационих система у правосуђу	5
2.1.1. Опис несврсисходности	5
2.1.2. Исказане мере исправљања и њихово вредновање (преорука 1)	5
2.2. Непостојање ИТ процедура и одговарајуће ИТ организационе структуре онемогућава контролу обављања послова, пренос знања на новозапослене и континуитет пословања у случају замене запослених	5
2.2.1. Опис несврсисходности	5
2.2.2. Исказане мере исправљања (преорука 2)	6
2.3. Није омогућено равноправно коришћење папирних и електронских докумената	6
2.3.1. Опис несврсисходности	6
2.3.2. Исказане мере исправљања (преорука 3)	6
2.4. Није у потпуности успостављена организација ИТ безбедности у правосуђу	7
2.4.1. Опис несврсисходности	7
2.4.2. Исказане мере исправљања (преорука 4)	7
2.4.3. Исказане мере исправљања (преорука 5)	7
2.5. Нису усвојени и имплементирани планови континуитета пословања у ванредним ситуацијама и у случају раскида уговора са пружаоцем услуга	8
2.5.1. Опис несврсисходности	8
2.5.2. Исказане мере исправљања (преорука 6)	8
2.5.3. Исказане мере исправљања (преорука 7)	9
2.6. Управљање ИТ ризицима у правосуђу није успостављено	9
2.6.2. Исказане мере исправљања (преорука 8)	9
2.6.2. Исказане мере исправљања (преорука 9)	10
2.7. Сарадња са пружаоцем услуга није уређена процедурама	10
2.7.1. Опис несврсисходности	10
2.7.2. Исказане мере исправљања (преорука 10)	10
2.7.3. Исказане мере исправљања (преорука 11)	11
2.8. Министарство правде није успоставило сарадњу са пружаоцима услуга на начин који јасно разграничава улоге Министарства, судова и пружалаца услуга када је у питању обрада података о личности	11

2.8.1. Опис несврсисходности	11
2.8.2. Исказане мере исправљања (препука 12)	11
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	13

1. УВОД

Државна ревизорска институција издала је Извештај о ревизији сврсисходности пословања Информациони системи у правосуђу, број: 400-1033/2022-03/10 од 10. јануара 2023. године, у којем је навела закључке и налазе.

С обзиром да, све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије, Министарства правде, Београд (у даљем тексту: МП), захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај потписан и оверен од стране одговорног лица 18.априла 2023. године. Документацију је делимично доставио путем мејла 21.априла, и путем CD диска 09.06.2023. године.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај, оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

ПРИОРИТЕТ 2 - Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана

2.1. Није обезбеђено стабилно финансирање информационих система у правосуђу

2.1.1. Опис несврсисходности

Није обезбеђено стабилно финансирање информационих система у правосуђу због недостатка финансијских средстава, што за последицу има застареле рачунаре и застареле, самим тим и небезбедне оперативне системе, и недовољан број запослених на ИТ пословима. Законом о уређењу судова прописано је да су између осталог послови правосудне управе које врши министарство надлежно за правосуђе: уређење и развој правосудног информационог система. Број запослених на ИТ пословима у суду одређује председник суда актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у суду, у складу са кадровским планом.

2.1.2. Исказане мере исправљања и њихово вредновање (препорука 1)

Министарству правде је препоручено да приликом припреме финансијских планова осигура стабилно финансирање циљева који обухватају одрживи развој, набавку и одржавање свих компоненти информационих система (хардвер, софтвер, људске ресурсе, стручну обуку).

У МП се очекује потписивање финансијског споразума којим би се обезбедила буџетска за активности од значаја за унапређење правосудног система. Део услуга је у складу са споразумом са Канцеларијом за ИТ планиран да буде обезбеђен од стране Канцеларије (мрежа, 5700 лиценци за оперативни систем и за Мајкрософт офис софтвер). МП је доставило измењен план јавних набавки којим је предвиђена набавка рачунарске опреме у износу од преко 255 милиона динара.

Докази: Споразум МП и Канцеларије за ИТ и Е-управу, Измењен план јавних набавки

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.2. Непостојање ИТ процедура и одговарајуће ИТ организационе структуре онемогућава контролу обављања послова, пренос знања на новозапослене и континуитет пословања у случају замене запослених

2.2.1. Опис несврсисходности

Због тога што сваки суд посебно уређује ИТ послове, на нивоу целокупног система правосуђа није успостављено управљање на начин да су прописане процедуре које уређују ову област и није успостављена адекватна ИТ организациона структура, што за

последницу има отежану или онемогућену контролу обављања ових послова, континуитет пословања и/или пренос знања у случају раскида радног односа са запосленим који обавља те послове, или замену запосленог. Потребно је обезбедити одговарајући ниво образовања и способности лицима који управљају и користе систем, неопходно је успоставити праћење активности, ревизије и надзора у оквиру управљања информационом безбедношћу, тачније, потребно је процедурама уредити ове и друге послове како је прописано Уредбом о ближем уређењу мера заштите информационо-комуникационих система од посебног значаја.

2.2.2. Исказане мере исправљања (преорука 2)

Министарству правде је препоручено да изради и судовима упути одговарајућа упутства у циљу успостављања организационе ИТ структуре и процедура које ће дефинисати послове који се односе на ИТ и обезбедити континуитет обављања послова у случају замене запослених на ИТ пословима.

МП је навело да је у току рад на доношењу Закона о јединственом правосудном информационом систему, и усвајању Акта о информационој безбедности, након чега ће судови и тужилаштва бити упознати са планом мера МП и као пример добити потребна акта, како би их имплементирали, с обзиром да су та питања у надлежности самих судова.

Докази: Нацрт Акта о информационој безбедности, Нацрт закона о јединственом правосудном информационом систему

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.3. Није омогућено равноправно коришћење папирних и електронских докумената.

2.3.1. Опис несврсисходности

Због функционалних недостатака у садашњим софтверским решењима, и потребе измене одговарајућих закона, није омогућено равноправно коришћење папирних и електронских докумената, у складу са Законом о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању што за последицу има смањену ефикасност система и то како када су у питању финансијска средства која се троше због папирне доставе, тако и када је у питању време потребно за штампу, паковање, слање и доставу.

2.3.2. Исказане мере исправљања (преорука 3)

Препоручујемо Министарству правде да приликом будућег развоја и одржавања информационих система омогући равноправно коришћење папирне и електронске документације.

МП је навело да ће виши степен дигитализације у поступању судова бити постигнут након усвајања новог нормативног оквира који је неопходан за имплементацију централизованог информационог система за судове.

Докази: Нацрт Акта о информационој безбедности, Нацрт закона о јединственом правосудном информационом систему

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.4. Није у потпуности успостављена организација ИТ безбедности у правосуђу

2.4.1. Опис несврсисходности

Организација ИТ безбедности у правосуђу, због недостатка довољно стручног знања и недостатка кадровских капацитета, није успостављена тако да обухвата примену адекватних докумената која уређују ову област – акт о информационој безбедности, управљање инцидентима, приступ систему и примену других мера заштите ИКТ система, и адекватну организациону структуру ИТ безбедности, што за последицу има већи степен рањивости информационог система.

2.4.2. Исказане мере исправљања (преорука 4)

Министарству правде је препоручено да успостави мере информационе безбедности које обухватају усвајање и имплементацију аката која уређују ову област – акт о информационој безбедности, управљање инцидентима, приступ систему, и адекватну организациону структуру ИТ безбедности, како би биле примењене све неопходне мере безбедности и заштите података у информационим системима у правосуђу

МП је навело да је у току рад на усвајању Акта о информационој безбедности, након чега ће бити измењен и правилник о унутрашњој систематизацији.

Доказ: Нацрт Акта о информационој безбедности

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.4.3. Исказане мере исправљања (преорука 5)

Министарству правде је препоручено да изради и судовима упуту одговарајућа упутства у циљу успостављања мера информационе безбедности које обухватају усвајање и имплементацију аката која уређују ову област – акт о информационој безбедности, управљање инцидентима, приступ систему, и адекватну организациону

структуру ИТ безбедности, како би биле примењене све неопходне мере безбедности и заштите података у информационим системима у правосуђу.

МП је навело да је у току рад на доношењу Закона о јединственом правосудном информационом систему, и усвајању Акта о информационој безбедности, након чега ће судови и тужилаштва бити упознати са планом мера МП и као пример добити потребна акта, како би их имплементирали, с обзиром да су та питања у надлежности самих судава.

Докази: Нацрт Акта о информационој безбедности, Измењен план јавних набавки

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.5. Нису усвојени и имплементирани планови континуитета пословања у ванредним ситуацијама и у случају раскида уговора са пружаоцем услуга

2.5.1. Опис несврсисходности

Министарство правде и судови у Србији, због тога што не располажу потребним ресурсима, нису у потпуности успоставили мере које обезбеђују континуитет пословања у ванредним околностима и у случају прекида сарадње са пружаоцем услуга за последицу може имати нефункционисање информационог система у дужем временском периоду.

2.5.2. Исказане мере исправљања (препорука б)

Министарству правде је препоручено да изради и судовима упути одговарајућа упутства у циљу успостављања континуитета пословања у ванредним околностима на начин да обезбеде функционисање система у ванредним ситуацијама и у случају прекида сарадње са пружаоцима услуга, а што подразумева неопходан хардвер, апликативни софтвер, изворни код, стручно знање, базе података, управљање резервним копијама података, и процес тестирања планова континуитета пословања.

МП је са једне стране измењеним планом јавне набавке предвидело обуке за запослене тј кориснике система у судовима, док са друге стране планира развој централизованог система чиме више неће постојати потреба да судови брину о континуитету пословања.

Доказ: Измењен план јавних набавки

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.5.3. Исказане мере исправљања (препорука 7)

Министарству правде је препоручено да успостави континуитет пословања у ванредним околностима на начин да обезбеди функционисање система у ванредним ситуацијама и у случају прекида сарадње са пружаоцима услуга, а што подразумева неопходан хардвер, апликативни софтвер, изворни код, стручно знање, базе података, управљање резервним копијама података, и процес тестирања планова континуитета пословања.

МП је са Канцеларијом за ИТ и Еуправу закључило споразум који за предмет има пружање услуге мреже са резервним провајдером мреже, као и смештања хардвера у Државном дата центру. Споразумом је предвиђено и смештање резервних база података у Државном дата центру. Планира се измена Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији којим ће бити дефинисана радна места везана за континуитет пословања. У плану су и одговарајуће обуке запослених на ову тему.

Докази: Измењен план јавних набавки, Споразум МП и Канцеларије за ИТ и Еуправу

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.6. Управљање ИТ ризицима у правосуђу није успостављено

2.6.1. Опис несврсисходности

Министарство правде и судови у Србији, због непознавања ове проблематике, недовољно искуства и обученог ИТ кадра, нису успоставили управљање ИТ ризицима, што за последицу може имати стварање непотребно великих трошкова у случају настанка нежељеног догађаја, а који се могао спречити, или великих нефинансијских губитака (података на пример) због неблаговременог предузимања мера. Нарочито када се документација налази у електронском облику.

2.6.2. Исказане мере исправљања (препорука 8)

Министарству правде је препоручено да изради и судовима упуту одговарајућа упутства у циљу успостављања управљања ИТ ризицима, што подразумева евидентирање, класификацију, анализу ИТ ризика и дефинисање стратегије за смањивање/отклањање ризика.

МП је навело да је планом јавних набавки предвиђена обука за кориснике из судова, и да ће се обуке односити и на управљање ризицима.

Доказ: Измењен план јавних набавки

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.6.2. Исказане мере исправљања (преорука 9)

Министарству правде је препоручено да успостави управљање ИТ ризицима, што подразумева евидентирање, анализу, класификацију ИТ ризика и дефинисање стратегије за смањивање/отклањање ризика.

МП је навело да је Актом о информационој безбедности који је у фази усвајања предвиђен регистар ризика, редовна процена ризика и одговарајуће процедуре.

Доказ: Нацрт Акта о информационој безбедности

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.7. Сарадња са пружаоцем услуга није уређена процедурама

2.7.1. Опис несврсисходности

Због недовољно стручног кадра и знања, Министарство правде и судови у Србији није усвојили и имплементирали правила и процедуре које се односе на безбедност података када је у питању сарадња са пружаоцима услуга тако да и поред тога што у уговорима са пружаоцима услуга постоји део који се односи на поверљивост података, није успостављен механизам за контролу да ли пружалац услуга поштује обавезе у вези поверљивости података па је самим тим и нижи тепен поузданости, система. Пружаоци услуга имају приступ продукционим базама. Законом о информационој безбедности и Уредбом о ближем уређењу мера заштите информационо-комуникационих система је прописана обавеза обезбеђивања механизма који одржава уговорени ниво

2.7.2. Исказане мере исправљања (преорука 10)

Министарству правде препоручено је да изради и судовима упуту одговарајућа упутства у циљу усвајања и имплементирања правила и процедура за безбедност података када је у питању сарадња са пружаоцима услуга што подразумева обавезну примену мера заштите података, и успостављање механизма за праћење примене тих мера.

МП је навело да је у припреми закон који ће уредити примену посебних мера информационе безбедности у информационим системима у правосуђу. Након усвајања закона и акта о информационој безбедности, судови ће бити упознати са планом мера које спроводи министарство.

Докази: Нацрт Акта о информационој безбедности, Нацрт закона о јединственом правосудном информационом систему

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.7.3. Исказане мере исправљања (преорука 11)

Министарству правде препоручено је да усвоји и имплементира правила и процедуре за безбедност података када је у питању сарадња са пружаоцима услуга што подразумева обавезну примену мера заштите података, и успостављање механизма за праћење примене тих мера.

МП је навело да је у припреми закон који ће уредити примену посебних мера информационе безбедности у информационим системима у правосуђу. У припреми је и акт о информационој безбедности који ће предвидети мере и начин вођења записа о примени тих мера.

Докази: Нацрт Акта о информационој безбедности, Нацрт закона о јединственом правосудном информационом систему

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.8. Министарство правде није успоставило сарадњу са пружаоцима услуга на начин који јасно разграничава улоге Министарства, судова и пружалаца услуга када је у питању обрада података о личности

2.8.1. Опис несврсисходности

Због сложеног система у којем су судови руковоаци подацима, а информационе системе у којима се обрађују подаци набавља Министарство правде, није успостављена обрада података о личности на начин који је законом прописан, јер је обрађивач – Министарство правде обраду поверило другим обрађивачима – пружаоцима услуга, без посебног или општег овлашћења како то прописује Закон о заштити података о личности. Последица је смањени степен поузданости система.

2.8.2. Исказане мере исправљања (преорука 12)

Министарству правде је препоручено да уреди процес обраде података када је у питању сарадња са пружаоцима услуга на начин који јасно разграничава улоге Министарства, судова и пружалаца услуга када је у питању обрада података о личности.

МП је навело да је у фази припреме посебан закон који ће уредити питања коришћења података у правосудном информационом систему

Доказ: Нацрт закона о јединственом правосудном информационом систему

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације (акционог плана субјекта ревизије којим су планиране активности на отклањању откривених неправилности/несврсисходности). Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су планиране мере исправљања, наведене у акционом плану и описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, потребно је да, до истека рока за спровођење препорука, обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима на отклањању откривених несврсисходности и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности. У ове ефекте укључиће се и ефекти које сте исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд, Србија

14. јун 2022. године

